

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Методичні вказівки
до проведення практичних занять
з дисципліни

"ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ"

*(для студентів 5 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного
рівня «бакалавр» галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво»
за напрямом підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» і
слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050901 «Облік і аудит»)*

Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни "Організація і методика аудиту" (для студентів 5 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво» за напрямом підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» і слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050901 «Облік і аудит») / Хар. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: О. А. Андренко. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 11 с.

Укладач к. е. н. , доц. **О. А. Андренко**

Рецензент д. е. н., проф. **А. Є. Ачкасов**

Рекомендовано кафедрою економіки підприємств міського господарства, протокол № 1 від 30.08.12 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1	4
Тема: Методика аудиту необоротних активів і капітальних та фінансових інвестицій.	4
Тема: Методика аудиту запасів.....	6
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2	7
Тема: Методика аудиту установчих документів та облікової політики підприємства	7
Тема: Методика аудиту розрахунків та дебіторської заборгованості	7
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3	8
Тема: Методика аудиту доходів підприємства	8
Тема: Аудит витрат діяльності підприємства	9
Тема: Аудит фінансових результатів, розрахунків податку на прибуток	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	11

ВСТУП

Метою вивчення курсу «Організація і методика проведення аудиту» є висвітлення питань проведення аудиту у відповідності з його економічною суттю, функціями і роллю у сучасному суспільстві. Вона вивчає організацію і методологію, зміст і форми аудиту, предмет і метод аудиторської діяльності, порядок проведення аудиторських перевірок та надання аудиторських послуг, методику визначення фінансового стану, фінансової стабільності, банкрутства, інвестиційної діяльності підприємств у відповідності з чинним законодавством.

Вивчення дисципліни складається з лекційних, практичних занять, а також самостійної роботи студентів. Паралельно з лекціями проводяться аудиторні практичні заняття, індивідуальна і самостійна робота студентів.

Виконання ситуаційних завдань під час практичних занять допоможуть студентам закріпити отримані знання і пов'язати їх з практичною діяльністю. Методичні вказівки розроблено з метою формування системи знань у сфері організації аудиторської діяльності і методики аудиту та аудиторських послуг, набуття навичок формування аудиторського досвіду, робочих та підсумкових документів. Студенти повинні вміти:

- організувати проведення аудиторської перевірки фінансової звітності, надання аудиторських послуг;
- правильно застосовувати форми, методи організації і проведення аудиту в практичній діяльності;
- формувати робочі та підсумкові документи;
- висловлювати об'єктивні висновки за результатами аудиторської перевірки.

Поточний контроль засвоєння знань здійснюється шляхом виконання і захисту практичних завдань, самостійної роботи, тестових завдань та написання розрахункової роботи. Заключним контролем засвоєння знань студентів цього курсу є залік.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Тема: «Методика аудиту необоротних активів і капітальних та фінансових інвестицій»

Мета: вивчення методики аудиту необоротних активів.

Короткі теоретичні відомості

Основні засоби є сукупністю засобів праці, які функціонують у натуральній формі протягом кількох років у сфері матеріального виробництва або нематеріальної сфери, які відповідно до бухгалтерських звітів включені до складу основних засобів.

Ситуаційне завдання:

У процесі проведення аудиту основних засобів на виявлено такі операції:

1) Підприємство придбало за грошові кошти основний засіб, що був в експлуатації:

- купівельна вартість ОЗ – 25200 грн;

- в т. ч. ПДВ – 4200 грн;
- витрати на доставку ОЗ – 78 грн;
- в т. ч. ПДВ – 13 грн.
- витрати на відрядження інженера, пов’язані із придбанням ОЗ – 320 грн.

У бухгалтерському обліку підприємства господарська операція відображена так (табл.1.31):

Таблиця 1.1 – Господарські операції

Дт	Кт	Сума, грн
152	631	25200
641	631	4200
631	311	78
631	311	25200
23	372	320
105	152	30000

2) Підприємство в звітному періоді здійснило заміну деталей на вантажному автомобілі, що використовується для транспортування готової продукції. Частину знятих деталей оприбутковано на суму 120 грн. і продано в цьому ж звітному періоді за ціною її реалізації (разом з ПДВ) –180 грн. Вартість замієних запчастин становила 450 грн. У бухгалтерському обліку підприємства господарська операція відображена так (табл.1.2.):

Таблиця 1.2 – Господарські операції

Дт	Кт	Сума, грн
93	20	450
20	719	180
361	712	180
943	20	180
712	791	150
719	7911	120
791	93	450

Необхідно

За результатами перевірки господарських операцій:

- встановити помилки і порушення в бухгалтерському обліку;
- скласти робочі документи аудитора;
- розробити рекомендації з виправлення помилок у бухгалтерському обліку підприємства.

Відомість

перевірки відображення в обліку операцій з основними засобами

№ з/п	Зміст операції	Відображення в обліку			Рекомендовано аудитором		
		Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Сума, грн

Перелік помилок і порушень, виявлених при аудиті основних засобів

№ з/п	Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушення
	Найменування	№ з/п	Дата	Сума, грн	

Контрольні питання

1. Завдання та послідовність аудиту основних засобів.
2. Назвати джерела інформації, які використовує аудитор, перевіряючи наявність і використання основних засобів та нематеріальних активів
3. Як проводиться аудит обліку основних засобів? Назвіть основні особистості перевірки

Тема: «Методика аудиту запасів»

Мета – вивчення порядку проведення аудиту запасів

Короткі теоретичні відомості

Запаси є сукупністю предметів праці, призначених для обробки, переробки або використання у промисловому виробництві, будівництві, сільському господарстві, а також засоби праці, які за чинним законодавством включаються до складу оборотних засобів як малоцінні швидкозношувані предмети або як товари для продажу.

Ситуаційне завдання

Вихідні дані: Книга складського обліку по рахунку 20 «Запаси» субрахунком 203 «Паливо»; аналітичний рахунок: Бензин А – 76, кг

Дата	Зміст операції	Сальдо на 01.02 р.		Прибуток		Видаток		Сальдо на 01.03 р.	
		к-сть	сума	к-сть	сума	к-сть	сума	к-сть	сума
	Залишок на початок	1200	3600						
1.02	ПАТ «Нафта»			1000	3000				
2.02	ПрАТ «Мрія»			800	3300				
3.02	ПП «Корал»			1200	3500				
4.02	Автогараж					500	1250		
5.02	Підрозділ №1					750	2025		
8.02	Підрозділ №2					850	2380		
	Залишок на кінець							2100	7745

Необхідно

1. Здійснити документальний контроль Книги складського обліку по рахунку 20 «Запаси» (субрахунок 203 «Паливо») за формою, змістом та арифметично (метод оцінки вибуття запасів – за середньозваженою вартістю).

2. Визначити перелік необхідної інформації (реєстри аналітичного, синтетичного обліку, інші документи) для здійснення аудиторської перевірки операцій, відображених у документі.

3. Проаналізувати можливість, доцільність та особливості виконання інших прийомів аудиту операцій, відображених у документі.

4. Визначити конкретні завдання аудиту з перевірки операцій, відображених у документі.

Контрольні питання

1. Яка нормативна база визначає методологічні засади формування у бухгалтерському та податковому обліку інформації про запаси?

2. Назвати джерела інформації для проведення аудиту.

3. В чому полягає перевірка правильності відображення вартості запасів у первинних документах при вибутті запасів та на дату складання балансу?

4. В чому полягає аналіз матеріалів інвентаризації?

5. У чому полягає порядок перевірки податкового обліку запасів?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

Тема: «Методика аудиту установчих документів та облікової політики підприємства»

Мета – ознайомлення з методикою аудиту установчих документів та облікової політики підприємства.

Короткі теоретичні відомості

Залежно від видів організаційно-правової форми підприємств розрізняють суб'єкти, об'єкти і елементи облікової політики підприємства

Контрольні питання

1. В чому полягають метод та методологія аудиторських перевірок.

2. Що таке облікова політика підприємства?

3. Назвати суб'єкти, об'єкти і елементи облікової політики підприємства.

4. Які види організаційно-правової форми підприємств ви знаєте?

Тема: Методика аудиту розрахунків та дебіторської заборгованості

Мета: на підставі відповідних нормативних актів ознайомитися з порядком розрахунків та дебіторської заборгованості.

Задача до теми

Аудитор під час перевірки розрахунків з дебіторами застосував вибірку перевірку. Використовуючи систематичний відбір, він відібрав 160 рахунків з 1000 штук. З них для перевірки він взяв 80 штук.

Визначити інтервал вибірки.

Методичні рекомендації

Для розв'язання задачі користуються наступними формулами:

$$I = n : m ,$$

де I – інтервал вибірки,

n – кількість всіх рахунків, які необхідно перевірити;

m – кількість відібраних до вибірки рахунків.

Ситуаційні завдання

1. На підприємстві 21.05 видано на господарські потреби в підзвіт Ключко П.І. 110 грн. Звіт про використання коштів в бухгалтерію було здано 1.06. До звіту підколені товарні чеки на суму 233 грн.

2. Початок відрядження згідно наказу 25.05. Криворука Т.П. отримав у підзвіт кошти на відрядження в сумі 190 грн. Термін відрядження 3 дні.

3. За раніше видані підзвітні суми Криворука Т.П. не відзвітувався. Останній авансовий звіт поданий в бухгалтерію 01.06. До нього підколені такі документи:

- автобусні квитки на проїзд кожний по 20,45 грн;
- квитанції готелю за проживання по 250 грн за ніч;
- добові нараховані в сумі 90 грн.

Перевірити стан обліку розрахунків з підзвітними особами на основі авансового звіту від 01.06 по витратах на господарські потреби. За виявленими порушеннями підготувати запис до акту ревізії та вказати джерела контролю.

Контрольні питання

1. Назвати нормативну базу перевірки.
2. Головна та конкретна мета аудиту розрахунків та дебіторської заборгованості. Визнання та оцінка дебіторської заборгованості.
3. Етапи аудиторської перевірки операцій з дебіторською заборгованістю.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

Тема: «Методика аудиту доходів підприємства»

Мета – ознайомлення з порядком здійснення аудиторського контролю доходів.

Короткі теоретичні відомості

Дохід – це валове надходження економічних вигод протягом певного періоду, що виникає в ході звичайної діяльності підприємства, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників капіталу.

Задача до теми

На основі наведених нижче даних потрібно:

1. Визначити, які порушення виявлені аудитором і вказати можливі наслідки.
2. Назвати положення яких нормативних документів порушено.

Умова завдання

Підприємство в лютому 200_ р. отримало аванс від покупця за продукцію, відвантажену в квітні 200_ р. на 1256 грн, у тому числі ПДВ – 209,33 грн.

Бухгалтерією підприємства зроблені наступні записи (грн.):

Д-т 311 К-т 361 – 1256 грн;

Д-т 702 К-т 641 – 209,33 грн.

Контрольні питання

1. Дайте визначення доходам.
2. За якими ознаками класифікують доходи?
3. Яка мета аудиту доходів?
4. Якими нормативними документами необхідно керуватися аудитору при аудиті доходів?
5. На яких рахунках бухгалтерського обліку узагальнюється інформація про доходи?
6. Що є предметною областю аудиторського дослідження доходів?

Тема «Аудит витрат діяльності підприємства»

Мета – ознайомлення з порядком здійснення аудиторського контролю витрат.

Короткі теоретичні відомості

Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань.

Завдання до теми

На основі наведених нижче даних потрібно:

1. Визначити, які порушення виявлені аудитором і вказати можливі наслідки.
2. Назвати, положення яких нормативних документів порушено.

Умова завдання

Торговельна фірма списує на витрати у складі витрат на рекламу вартість розданих безоплатно зразків товарів. Контракти та угоди при цьому не укладаються, оскільки такі зразки роздаються потенційним покупцям як рекламні для ознайомлення з асортиментом продукції.

Тема: «Аудит фінансових результатів, розрахунків податку на прибуток»

Мета – ознайомлення з порядком здійснення аудиторського контролю доходів і фінансових результатів та розрахунків податку на прибуток

Короткі теоретичні відомості

Аудит фінансових результатів є одним з найскладніших видів аудиторських перевірок, так як узагальнює всі сторони фінансово – господарської діяльності підприємства.

Задача до теми

Розглянути ситуацію з обліку реалізації готової продукції і розрахунків з бюджетом, пояснити суть допущених помилок і вказати джерела контролю.

Дані для виконання

Підприємство-виробник відвантажило у березні пральну машину вартістю 1200грн., в тому числі ПДВ – 200грн, собівартість машини – 700грн.

Дана ситуація відображена в облікових регістрах підприємства наступним чином:

Дт 361-Кт701 – 1200 грн

Дт 901-Кт26 – 700 грн

Дт 701-Кт791 – 1200 грн

Дт 791-Кт901 – 700 грн

Контрольні питання

1. Джерела інформації для аудиту фінансових результатів.
2. Використання процедур і методів при проведенні аудиту формування фінансових результатів.
3. Особливості формування фінансових результатів підприємства.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про аудиторську діяльність» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2006, №44, ст.432)
2. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1-11, 15,16,19, 20, 25 та інші
3. Международные стандарты аудита: Кодекс этики Международной федерации бухгалтеров (1999).-М., 2000.
4. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів. -3-те вид., доп. та перероб. – Житомир: ПП “Рута”, 2005.-512 с.
5. Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Карпенко М.Ю. Аудит, організація і методика: Навч.посіб.- Харків.: ХНАМГ,2007.- 486с
6. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: Навч. посіб. - 3-е вид. – К.: Каравела; 2006. - 560 с.
7. Андренко О. А. Конспект лекцій з дисципліни "Організація і методика аудиту" (для студентів 5 курсу заочної форми навчання, галузь знань - 0305 "Економіка та підприємництво" напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит") / О. А. Андренко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 35 с.
Режим доступа: <http://eprints.kname.edu.ua/19918/>
8. Офіційний вісник України. - Режим доступа: <http://www.gdo.kiev.ua>
9. Офіційний вісник веб-сайт АПУ: <http://www.apu.com.ua>

Навчальне видання

Методичні вказівки
до проведення практичних занять
з дисципліни **«Організація і методика аудиту»**
(для студентів 5 курсу заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного
рівня «бакалавр» галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво»
за напрямом підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» і
слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050901 «Облік і аудит»)

Укладач **АНДРЕНКО ОЛЕНА АНАТОЛІЇВНА**

Відповідальний за випуск *Т. А. Пушкар*
За авторською редакцією
Комп'ютерне верстання *О. А. Андренко*

План 2012, поз. 580 М

Підп. до друку 17.02.2012 р.	Формат 60x84 /16
Друк на ризографі	Ум. друк. арк. 0,3
Тираж 50 пр.	Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.